

252

# „N:o femton Stolt.”

Scéniskt framstald

af

K. R.



IV 61

Kapitel



# „N:o FEMTON STOLT.“

Sceniskt framstald af K. Rosendahl

Säljes till förmån för de nödlidande.

Eftertryck förbjudes.



BJÖRNEBORG 1893.  
Satakunta bokhandel i distr.

STOLT

STOLT

*I stöd af författningen från 1881, angående  
litteratörers eganderätt, får stycket icke å någon  
offentlig scen uppföras utan utgifvarens tillåtelse.  
Sällskapsteater för välgörande ändamål bildar un-  
dantag.*



STOLT

**PERSONER:**

von Döbeln, öfverste, Befälhafvare öfver Björneborgsbrigaden  
von Schantz, kapten.

Klinga | korporaler.  
Svärd |

„Fåhund“, en ung tiggare.

Annikka, torp-flicka.

(Soldater, tillhörande Björneborgsregemente.)

(Handlingen försiggår den 14:de Juli 1808 under qvällen fe-  
ter slaget vid Lappo.)

*Scen:*

(En öppen plats med en öfver skådebanan gående landsväg i bakgrunden. Till venster en liten torp-stuga, å hvars trappa Annikka, vemodigt sjungande, sitter och blickar längtansfullt utåt landsvägen. Närmare densamma befinner sig en trädbevuxen kulle åt höger, vid hvars rand „Fähund“ sitter utmattad efter dagens strider, iklädd nedblodade tiggaretrasor, utan att varnas af Annikka. Solen! är i nedgången, skänkande aftonen sin sista glans.)

**I Scenen.**

*Annikka.* (å trappan)     *Fähund* (å kullen)

*Annikka.*

**Sång.**

(Melodi: «Yksin istun ja lauleskelen»)

1.

Ensam här jag så sorgsen sitter,  
Längtar efter min hjertevän;  
Afskedsstunden, den var så bitter,  
Kommer han dock ej snart igen?

2.

Hur jag spanar, det hjälper föga,  
Hjertats oro dock ej förgår;  
Och utur mitt förgråtna öga  
Fuktas kinden af smärtans tår.

3.

Om han ligger i ro derborta,  
Skördad redan på Lappos fält,  
Lifvets fröjder då blefvo korta,  
Fast jag drömt mig om dem så sällt.

## 4.

Hoppet ännu mig dock bedårar,  
Att han skymtar vid skogens bryn;  
(går mot fonden, spejande utåt landsvägen till venster)  
Men mitt öga, fördränkt i tårar,  
Har fördunklat allt mer min syn.

*Fähund.* (svagt och rosslande)

Hör hit!

*Annikka.* (vänder sig förskräckt om,  
varnande Fähund)

Så du mig skrämde (för sig) Hvem är han,  
Som sitter der så arm, så öfvergifven?

*Fähund.* (som hör henne)

Jag är en redlig, fastän fattig man,  
Som ingenstädes finnes mantalskrifven.  
Mig törstar! Vatten endast jag begär,  
Så är jag nöjd med allting här i världen;  
O, haf förbarmande!

*Annikka.* (springer in i stugan efter  
en vattenkruka, som hon  
ögonblickligen uthämtar)

Strax är jag här!

Haf tålmod!

*Fähund.* (ensam)

Kanhända hon just är den,  
Ät hvilken jag skall lemna sorgens bud?

*Annikka.* (ger honom drycken)

Fort! skynda! drick! Din kind är het, den glöder!  
(torkar hans antete med sin duk)  
Din rock är blodig! O, du store Gud!  
Din arm är sårad! Ser du hur den blöder?  
(förbinder den sårade handlofven med duken)

*Fähund.*

Stor tack! Nu är jag åter vederqvickt!  
Hvad heter du?

*Annikka.*

Mig Annikka de kalla.

*Fähund.*

Då nödgas jag uppfylla all min pligt,  
Kanske den sorgligaste utaf alla!  
Du kände numro Femton Stolt?

*Annikka.* (ängsligt)

Javäll!

Han var min ende „hjärtevän“ i tiden.  
Finns han ej mer?

*Fähund.*

Jag har ju icke skäl  
Att det förtiga? Nej, han föll i striden!  
Men tapper var han mer än någon ann,  
Ty jag stod sjelf i döden vid hans sida!

*Annikka.* (vill neddigna)

All kraft mig sviker! Led mig, om du kan,  
Till tröskeln der — jag kan ej längre bida!

*Fähund.* (leder henne till tröskeln,  
der han sätter sig, stödjande  
de henne i sina armar.)

Haf mod! uti sin sista dödsminut  
Han sade: „uppsök Annikka! gif ringen!“  
Nu gör jag det! (träder ringen på hennes finger)  
Så var det med hans slut!  
Som stridsman dog han;

*Annikka.* (gråtande)

Ack, nu har jag ingen  
I vida verden, som mig håller kär;  
Då han för evigt ifrån mig är borta!

*Fåhund.*

Haf tröst! så länge hjertat klappar här,  
Skall jag din sorg försöka att förkorta.

## II Scenen.

(Trumhvirflar höras. von Schantz kompani rycker in från landsvägen till höger. Endast tvänne glesnade rotar blifva synliga för åskådaren. Svärd och Klinga anföra desamma)

*Klinga.* (kommenderande)

Afdelning halt! I led!

På axel gevär!

*Svärd.* (kommenderande med samma ord sin rote)

(Sedan manskapet i behörig ordning är uppställt, inträder von Schantz från höger, passerande fronten, ställande sig vid ledets yttersta ända till venster. von Döbelns röst höres redan tillföre utom scenen, åtföljd af hurrarop, innan han kort derefter blir synlig, antingen till fots eller till häst å en större scen, om förhållandet så medgifver. Fåhund har dessförinnan dragit sig från tröskeln längst bort till höger närmare rampen, hvarest han står tillbakadragen, tyst och ensam. Annikka sitter försänkt i sorg å tröskeln, betraktande vemodigt ringen.)

*von Schantz.* (vid Döbelns inträde, kommenderande)

Skyldren gevär!

*von Döbeln* (till manskapet, blickande dervid allt emellanåt på den afsides stående Fåhund)

„Krigsmän“!

Jag tackar eder, segerglad, för trofast heder, för manlig strid och för kärlek till fosterjord, Ådagalagda i dag på Lappos blodbestänkta fält! Edert hjeltemod för-glömmes aldrig! Lefve mine tappra Björneborgare!“

*Manskapet.*

Hurra! Hurra!

*von Döbeln.* (gifvande en vink åt Fåhund, som der efter försagd närmar sig)

— — — — „Du, du  
Derborta, kom hit, tag mod!  
Du var oss närmare dock, än nu,  
I dag, der det gälde blod.

Säg, har du glömt hur du tog dig gevär  
Ur en fallen krigares hand  
Och skyndade efter min tappra här  
I stridens hetaste brand?

Då vi döko i åkern, hann du oss opp  
Och dök som de öfrige med,  
Då den syntes ånyo min segrande tropp,  
Då slogs du i främsta led.

Då man stormade byn mot kanonerna än  
Och jag kastade blicken dit,  
Då såg jag din trasiga jacka igen  
Först uppe på batterit.

Det der var hurtigt: ett slikt försök  
Kan bäras i ryktets famn,  
Så gala öppet, min käcka gök,  
Låt höra till först ditt namn?“

*Fåhund.*

„Hvad namn i verden jag fått af prest,  
Har ingen sig fäst vid;

Men fähund har man mig kallat mest  
I hela min lefnads tid<sup>a</sup>.

*von Döbeln.*

„Bra! kasta namnet tillbaka på dem,  
Som gett det och tröstad var;  
Men säg mig blott hvar du har ditt hem,  
Och hvar du har ditt försvar!“

*Fähund.* (visar på vägen vid kul-  
lens rand)

„Mitt hem på denna jag har;“  
(visar sin knutna väldiga hand)  
„Och här, här har jag försvar.“

*von Döbeln.*

„Ditt hem går an, ditt försvar är godt;  
Ditt yrke, det är dock, säg,  
Att stjäla kyrkor, att snatta smått  
Eller röfva på allmän väg?“

*Fähund.*

„Och hade jag stulit stort eller smått,  
Visst egde ett öre jag dock;  
Och hade jag plundrat en tiggare blott,  
Visst bar jag en helare rock.“

*von Döbeln.* (strillande af välbehag)

„Von Schantz, herr kapten, hör hit!  
Hvem var den tappreste man i dag,  
Som föll här i kompanit?“

*von Schantz.* (tramträdande, görande  
honör)

Det var, herr öfverste, femton Stolt.

*von Döbeln.*

„Låt hemta hans rensel, hans rock, hans hatt,  
Hans plit och gevär också!“

Hans ädla namn och hans krigarskatt.  
Den här skall i arf dem få<sup>a</sup>.

(Man hemtar ögonblickligen från en utom scenen stå-  
ende trossvagn det anfordrade. Klinga och Svärd  
besörja uppdraget på von Schantz i bysthet till dem  
skeende uppmaning)

*von Döbeln.* (ser med ett ögonkast  
på Fähund atræiga rock  
efter att dessförinnan  
hafva betraktat Stolts  
uniform.)

„Stolts rock är blodig, det fordras mod  
Att dra det plagget uppå;  
Men Fähund, ser jag, har tjoekt af blod  
På egna klutar också.“

Så byt och kläd dig i uniform  
För fronten här uppenbart,  
Du gick framför den vid dagens storm,  
Jag vill se dig inom den snart<sup>a</sup>.

(Svärd och Klinga äro behjelplice vid dräktens om-  
byte. Sedan han är iklädd full rustning, framgår  
Döbeln tyst och ställer honom i luckan, der »Fem-  
ton» stått.)

„Och nu så är du en ung soldat  
Af äktaste skrot och hålt,  
Och nu så är du vår krigskamrat  
Och nummero femton Stolt.“

Så var till mod och till hjertelag  
Densamme du var förut,  
Men nämns du fähund från denna dag,  
Så drag din plit och säg hut!“

*Fähund.* (med djup rörelse, bristan-  
de ut i strida tårar)

„Och får jag vara i lust och nöd  
Soldat, bland de tappre en,  
Så drag din plit och säg hut!“

Så säg, när gäller det kamp och död?

Gud gifve i morgon ren!<sup>4</sup>

*(von Döbeln går längs efter fronten, under soldaternas hurraröp, åt höger. Björneborgarenes marsch låter höra sig utom scenen. Innan manskapet å scenen är i aftågande, hastar Annikka fram till den nye n:o Femton Stolt, lemnande honom ringen.)*

*Annikka. (med hänförelse)*

Och nu så bär du hans gråa kolt,

Han, som för mig var så kär;

Tag ringen ock, så att „Femton Stolt“

För mig densamme du är!

Slut

